

НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКОТО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Силвия Кючукова, Христина Милчева

Тракийски Университет, Медицински факултет, катедра Здравни грижи

Град Стара Загора, ул. Армейска № 9

silviya.kychukova@trakia-uni.bg ; milcheva@uni-sz.bg

ABSTRACT

World Organization is calling on governments and NGOs in all countries with the call to express its appreciation for the volunteers and to give greater publicity to their activities. Bulgaria is among the four countries in Europe in which volunteering is slightly developed. As a result, the state takes action to encourage volunteerism among Bulgarian citizens support voluntary units in municipalities and improve calling for voluntary work.

Keywords: *youth volunteering; Youth Strategy; national and regional policies, legislation and regulations*

За първи път международният ден на доброволца се чества през 1985 година на 5 декември. Световната организация се обръща към правителствата и неправителствените организации във всички страни с призива да изразят уважението си към доброволците и да дадат по-голяма гласност на дейността им. България е сред четирите страни в Европа, в които доброволството е слабо застъпено (под десет на сто). В резултат на това, държавата предприема действия за насърчаване на доброволството сред българските граждани, подкрепя на доброволните формирания в общините, и подобряване на призиванието за доброволческата работа.

В контекста на посоченото е и утвърдената Национална стратегия за младежта (2010-2020), приета от Министерски съвет на 6 октомври 2010 г., както и приетият от Народното събрание на Република България Закон за младежта (Решение на НС от 5 април 2012 г., обн. В ДВ, бр. 31 от 20 април 2012 г.). Стратегическа цел в нея е: Развитие на младежкото доброволчество и пропагандирането му сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание. Младежките доброволни дейности са значими във всички сфери на обществения живот. За сферата на здравните грижи и социалните услуги тези дейности могат да допринесат за повишаване качеството на живот и задоволяване на конкретни потребности на населението.

В изпълнение на Националната стратегия за младежта (2010-2020), приета от Министерски съвет на 6 октомври 2010 г., Народното събрание на Република България прие Закона за младежта (Решение на НС от 5 април 2012 г., обн. В ДВ, бр. 31 от 20 април 2012 г.). Текстове в него са подготвени след обстойно проучване и анализ на европейското законодателство в областта на младежта, както и необходимостта от създаване на устойчиви механизми за специална подкрепа на развитието на младите хора в България. С този нормативен акт се създава законова уредба на обществените отношения в областта на младежта, свързани с осигуряване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие, участие на младите в обществения и икономическия живот и приобщаването им в процеса на управление на местно, областно и национално ниво. Тези стратегически действия са необходимо продължение на динамичното развитие на обществените и институционални нагласи и приоритети в насока на младежта в действие.

По инициатива на Министерски съвет и в изпълнение на чл.4, ал.3 от Закона за младежта, в Народното събрание е внесен проект на Национална стратегия за младежта с цел да се гарантира устойчивост на националната политика за младежта. **Националната**

стратегия за младежта 2012-2020 е ориентирана към изграждане и реализиране на последователна и устойчива младежка политика в България, базирана на многосекторния подход и сътрудничество и съвместно управление с младите хора на национално, регионално, областно и общинско ниво. Националната стратегия за младежта (2012-2020) е съобразена с препоръките на Съвета на Европа, формулирани в: Препоръка 1437(2000) на Парламентарната асамблея за неформалното образование; Препоръка 1585(2002) на Парламентарната асамблея за младежки политики в Съвета на Европа; Резолюция Res(2003)7 на Комитета на министрите за политиката на Съвета на Европа в областта на младежта; Препоръка Res(2006)1 на Комитета на министрите към държавите-членки за ролята на националните младежки съвети в развитието на младежките политики.

Стратегията е насочена към хората на възраст 15-29 години и е съобразена с международните и европейските стандарти за работа с младежи. Базовата ѝ цел е да се развие доброволството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколения и формиране на гражданско самосъзнание. Оперативните ѝ цели са насочени към създаване на повече доброволчески възможности за младите хора и особено за трансгранична мобилност; гарантиране правата на младите доброволци; популяризиране на доброволството и други.

Целта на настоящата публикация е да се фокусира вниманието на научната общност към актуалните тенденции в утвърждаването на младежкото доброволчество и изпълнението на ангажиментите поети от държавата и общините в съответствие с европейските изисквания.

Задачите, които си поставихме бяха: да се проучи и анализира официалната документация по въпросите свързани с младежта и младежкото доброволчество в полза на обществото; да се филтрира и представи информация за конкретните мерки планирани от общините за реализиране на националните стратегии и програми за младежко доброволчество.

Резултати и обсъждане. Съществуват нормативни стандарти и изисквания в защита на интересите на младите доброволци. Прецизира се и се доразвива нормативната база за насърчаване и подпомагане на младежкото доброволчество като форма за разширяване на опита и уменията им. Държавата и общините планират конкретни дейности и инициативи за развитие на младежките доброволни дейности.

В таблицата по долу са представени една малка част от общините в България и планираните от тях действия в отговор и изпълнение на Националната стратегия за младежта 2010-2020 година.

Младежко доброволчество				
Община	Дейности	Инициативи и кампании	Отговорни институции	Финансиране
Русе	Проучване на мнението и нагласите на младежите за участие в доброволчески кампании;		ОМД-Русе	Бюджет на ОМД-Русе
		Изграждане на система за търсене и предлагане на доброволци в различни институции, НПО и др.	ОМД-Русе	Бюджет на ОМД-Русе
	Разработване на програма за младежко доброволчество и правила за признаване на доброволството		Община Русе, Дирекция "Култура и образование", ОМД Русе	МОМН-, "Индикативна програма за младежта", Бюджет на ОМД-Русе

Младежко доброволчество				
Община	Дейности	Инициативи и кампании	Отговорни институции	Финансиране
	Развитие на Клуб „Добролеиц“ в ОМД-Русе		ОМД-Русе	МОМН-„Индикативна програма за младежта”, Бюджет на ОМД-Русе
		Организиране на общински информационни кампании за популяризиране на доброволството	ОМД-Русе	Бюджет на ОМД-Русе
		Сформиране на младежки групи за развитие на местното доброволчество. развитие на Младежката банка и дарителския фонд.	ОМД-Русе	Бюджет на ОМД-Русе
		Организиране на доброволчески акции на младежи в сферата на социалните дейности, работа с деца, екология, спорт, здраве и др	ОМД-Русе	Бюджет на ОМД-Русе
	Изпращане на доброволци по програми на ЕС в чужбина и посрещане на чуждестранни доброволци в Община Русе		ОМД-Русе	Бюджет на ОМД-Русе
		Организиране на общоградски доброволчески конкурс „Златната метла”.	ОМД-Русе	МОМН-„Индикативна програма за младежта”, Бюджет на ОМД-Русе
Роман	Доброволчески възможности за младите хора	Организиране на обучение за млади доброволци, свързано с извършване от младежи доброволчески дейност		Общински бюджет □
	Популяризиране на добри практики	Информационна кампания	Общинска администрация	Общински бюджет □
	Осигуряване на заетост на младите хора през лятото □	Включване в обществено полезен труд на студенти обучаващи се от общината-организиране на летни бригади	Общинска администрация, кметове	Общински бюджет при необходимост
Стара Загора	Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци, свързани с извършването от младежите доброволни дейности	Обучение на тема: <i>Гасене на пожари в обекти за съхранение и преработване на твърди горива и материали и Гасене на пожари в транспортни средства и сгради</i>	МФ, МВР, община Стара Загора	Държавен бюджет
	Удостоверяване и признаване на обучението, опита и уменията, получени от младите хора по време на доброволческата дейност	Издаване на документи за завършено обучение от РС на ПБЗН	МВР, РС на ПБЗН	Държавен бюджет
	Въвеждане и поддържане на добри практики за управление на млади доброволци за набиране, обучение, стимулиране, наблюдение и оценка, както и за признание на постиженията им	Поддържане и обучение на екип от доброволци за действие при извънредни ситуации	МВР, МФ, община Стара Загора	Държавен бюджет
	Въвеждане на „доброволческа книжка” като официален удостоверителен документ за	Издаване на Карта на доброволца от кмета на община Стара Загора	Община Стара Загора	Общински бюджет

Младежко доброволчество				
Община	Дейности	Инициативи и кампании	Отговорни институции	Финансиране
	обстоятелствата, свързани с доброволческата дейност на младите хора			
	Установяване на стандартите за младежкото доброволчество и на публичен контрол в защита на младите доброволци	Изготвяне на Правилник за дейността на доброволците към община Стара Загора	Община Стара Загора	
	Насърчаване на младежкото доброволчество от държавата и общините	Предоставяне на материална база и административен капацитет. Партньорство с Обществен дарителски фонд	Обществен дарителски фонд, община стара Загора, НПО	

Всяка от общините съобразно вижданията си, възможностите и приоритетите си е създала свой план за действие, за да се изпълни националната стратегия за младежта 2010-2020 година. По-големите общини имат предвидени по-голям брой, по-скъпо струващи и по-обемни за изпълнение дейности свързани с младежкото доброволчество. Всяка от тях е предвидила за използване различни източници на финансиране на оперативните приоритети по направлението за развитие на младежкото доброволчество - европейски фондове, държавен бюджет, общински пари, НПО и други. Открояващ се е прецизно изготвеният план за действие на община Стара Загора, в който са залегнали инициативи свързани с изготвяне на правилник за дейността на младежките доброволни дейност, връчването на персонални доброволчески карти на доброволците и други. Не за пренебрегване и факта, че се предлага адекватно обучение на доброволците, което по своята същност е неформално образование и безспорно е в полза на младежите решили да дарят труда си.

След изпълнение на поставените задачи и постигането на целта се достигна до следните **изводи**:

- Установяват се нормативни стандарти и изисквания в защита на интересите на младите доброволци.
- Прецизира се и се доразвива нормативната база за насърчаване и подпомагане на младежкото доброволчество като форма за разширяване на опита и уменията им.
- Предвижда се държавата и общините да създават материални условия за развитие на младежките дейности.

Заключение. Като се базираме на опита на добрите европейски практики и синхронизирайки законодателството ни с това на ЕС можем да продължим с прогресивното разгръщане на потенциала на младежкото доброволчество в България. В съответствие с националната политика за младежта на регионално ниво се прилагат и развиват дългосрочни доброволчески практики, които са в полза на обществото и на самите доброволци.

Библиография:

1. Горчилова, Д., Проблеми на идентификацията на доброволния труд в нестопанския сектор, сп. Панорама на труда, 5/2004
2. ДВ. бр.50 от 2 Юли 2010 година
3. ДВ, бр. 31 от 20 април 2012
4. http://www.roman-bg.com/ObSprog/Plan_youngs.pdf
5. <https://www.ruse-bg.eu/.../Annual%20plan%20for%20youth%202013%..>
6. <http://www.starazagora.bg/bg/search?limitstart=40&searchword>